

Editörden / Editorial

Değerli Araştırmacılar,

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde, Selçuk Üniversitesi Yayınları kapsamında yayımlanmakta olan dergimiz *Tevilat*'ın "Din ve Edebiyat" temalı Aralık 2024 (5/2) sayısını takdim etmenin sevinç ve heyecanı içinde, bütün değerli okurlarımızı saygıyla selâmlıyoruz.

İnsanoğlunun ilk çağlardan itibaren en yoğun hissî ve zihnî faaliyet alanlarının başında gelen din, şüphesiz Türk İslam medeniyetinin de odağında yer alan temel unsurdur. Din, kendisine koşut olsun karşıt olsun insanla ve hayatla ilgili bütün kavramları, olguları ve uğraşları açıkça etkiler, hattâ çoğu zaman belirler. Özellikle insanın bütün benzerlikleri ve karşıtlıkları aşarak kendi doruğuna yükselme, bütün bir varlık bakımından görünene

tutunup görünmeyene doğru uzanma tutkusuyla can ve yön verdiği edebiyat, Türk İslam medeniyetinin bütün devirlerinde ve zeminlerinde dinle kesişen, bütünleşen ve örtüşen bir mahiyete sahiptir. Bu bakımdan din ve edebiyat ilişkisinin varlığı değil biçimi ve niteliği tartışma konusu yapılmalıdır.

Ne kadar araştırılsa ve incelse daha fazlasını hak eden böyle bir bağlam etrafında vücut bulan çalışmalar, hem zamanın bütün katmanları ve boyutlarında kendi medeniyet çerçevemizi bulabilmek, hem şimdinin havasız ve tutarsız ikliminde sağlıklı ölçüler üzerinde kalabilmek, hem de kendi ellerimizle kendi geleceğimizin kurucusu olabilmek yolunda güç ve ilham alacağımız başlıca dayanak noktalarıdır. Bunun önemini ve değerini bir vesileyle daha gündeme getirmek ve akademik literatüre bu doğrultuda bir katkıda bulunmak ümidiyle hazırlanan dergimizin bu son sayısında, dört özgün araştırma makalesi ve sayının temasına çeşitli yönlerden katkısı bulunan beş kitap incelemesi yer almaktadır.

Derginin ilk makalesi, İdris Sağır tarafından kaleme alınan “Çeviri, Tercüme, Tefsir Kavramlarının Tahlili ve Kur’an Çevirilerinde Yöntem Sorunu” isimli çalışmadır. Edebiyatın zamanlar üstü ve kültürler arası etkinliğinin gün yüzüne çıktığı en önemli alanlardan biri olan tercüme faaliyetlerinin, kutsal metinler söz konusu olduğunda çok daha derinlikli ve incelikli araştırmalara muhtaç olduğunu yeniden hatırlatan bu çalışma, yakın çağlarda gelişen çeviri yöntem ve kuramlarını da dikkate alan yaklaşımı bakımından ayrıca önemlidir.

İkinci makale, Doç. Dr. İlbey Dölek’in kaleminden çıkmıştır ve “Kutsal ile Edebiyatın Buluşması: Roman Teolojisi” başlığını taşımaktadır. Makale genel olarak insanlık tarihi kadar eski bir olgu olan dinin edebî eserler üzerindeki etkisine odaklanmakta, özel olarak da din ile edebiyatın etkileşiminden doğan disiplinler arası bir çalışma alanını, Roman Teolojisi’ni araştırmanın merkezine almaktadır. Edebî bir tür olarak romanların teolojik bir okumaya

tâbi tutulup tutulamayacağı sorusu, makalede çeşitli yönlerden cevap aranan temel kalkış noktası olarak öne çıkmaktadır.

Üçüncü sırada ortak yazarlı bir makale bulunmaktadır. Hatice Kübra Uysal Eker ile Dr. Öğr. Üyesi Sabriye Hilal Arpacıoğlu'nun imzalarını taşıyan “Harîrî Makâmâtı Eserinin 15. Makâme Üzerinden el-Harîrî ve Ebû Zeyd Karakterlerinin Tasvir Analizi (Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi 2961, Paris Bibliotheque Nationale Arabe 3929, Arabe 5847, Rusya Bilimler Akademisi Doğu Yazmaları Enstitüsü, S. Petersburg, S.23, Oxford. Bodleian Library Marsh 458 El Yazmaları)” isimli bu makale, İslami edebiyatın önemli eserlerinden biri olan *Makâmât-ı Harîrî*'nin çeşitli yazmalarındaki bazı minyatürlerin tahliline yönelik bir çalışma olup, edebiyatın güzel sanatlarla ilişkisini de örnekleyen renkli bir içeriğe sahiptir.

Bu sayının dördüncü ve son makalesi, Doç. Dr. Fehmi Soğukoğlu tarafından yazılan “*Kenz-i Şümûs* Divanında Toplumsal Değerlerin Yozlaşması: Bir Manzume Üzerine İnceleme” başlıklı çalışmadır. Makalenin konusu, yakın dönemde yaşamış bir sufinin divanından hareketle, eserin yazıldığı dönemin içtimai yapısında görülen birtakım dönüşümlerin şiir üzerinden izlenmesi ile şekillenmektedir. Söz konusu şiirlerdeki nasihat edici üslûbu ve güçlü ahlâki vurguları öne çıkaran makale, aynı zamanda edebiyat ve tasavvuf alanlarının kesiştiği bir ekseninde konumlanmıştır.

Tevilat'ın bu sayısı makaleler dışında beş kitap incelemesiyle de zenginleşmiştir. Dergideki sırasıyla Nurullah Demirbaş, “*Türk-İslam Tasavvuf Geleneğinde Rüya*”; Ayşe Uçar, “*Muhaddisler Muhteva Tenkidi Yaptı mı?*”; Hatice Yıldız, “*Tereddüt ve Tefekkür*”; Mehmet Ali Erdoğan, “*Osmanlı Manzum Hadis Edebiyatı*” ve Sümeyye Uyucu, “*Sufi ve Şiir/Osmanlı Tasavvuf Şiirinin Poetikası*” isimli kitaplar üzerine değerli incelemeler kaleme almışlardır.

Dergiye ulaşmasından itibaren makalelerle ilgili yayın süreçlerinin izlenmesi ve teknik işleyişlerin yürütülmesi konusundaki titiz çabaları için editör kurulumuza, ilmî tenkit ve

değerlendirmeleriyle makalelerin ve kitap incelemelerinin gelişimindeki desteği çok önemli olan değerli hakemlerimize teşekkür eder, siz değerli okurların istifadesine sunmuş olduğumuz bu sayının konuyla ilgili akademik çalışmalara katkısı olacağını ümit ederiz.

Dergimizin Haziran 2025 (6/1) sayısında yine değerli çalışmalara huzurunuzda olmak dileğiyle...

Dr. Öğr. Üyesi Olcay KOCATÜRK
Din ve Edebiyat Sayısı Editörü